

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/51/2018
Identifikačné číslo spisu: 8102899528
Dátum vydania rozhodnutia: 17.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8102899528.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: K. R., bytom L. XXX, zastúpený JUDr. Ernestom Vokálom, advokátom so sídlom Hlavná 61, Prešov, proti žalovaným: 1/ G.Á. K., bytom L. XXX, 2/ N. D., bytom L. X, obe právne zastúpené JUDr. Vladimírom Babinom, advokátom so sídlom Hlavná 29, Prešov, 3/ G. G., bytom L. XXX, 4/ G. N., Q. X. G. XXXX, 5/ G. L., bytom L. XXX, 6/ D. N., bytom D. U. H. XX, 7/ G. D., bytom L. XXX, X/ G. D., R. L. XXX, X/ G. D., R. L. 128, 10/ H. D., bytom T. XXX, 11/ H. D., bytom D. XXX, 12/ F. K., bytom L. XX, 13/ C. G., bytom L. XXX, 14/ L. D., bytom L. XXX, 15/ F. D., bytom L. XXX, 16/ F. H., bytom L. XXX, o určenie rozsahu dedičstva, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15 C 23/2002, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. septembra 2015 sp.zn. 7 Co 236/2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 22. septembra 2015 sp.zn. 7 Co 236/2014 z r u š u j e a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 22. septembra 2015 sp.zn. 7 Co 236/2014 potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) z 15. júla 2014 č.k. 15 C 23/2002-491, ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol, ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. Odvolací súd uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne vo veci rozhodol, a tak sa s jeho rozhodnutím stotožnil. Konštatoval, že súd prvej inštancie sa zaoberal všetkými rozhodujúcimi právnymi skutočnosťami a všetkými relevantnými námietkami žalobcu. Odvolací súd zároveň zdôraznil, že je úlohou žalobcu tvrdiť také skutočnosti, ktoré po ich preukázaní zakladajú dôvodnosť uplatneného práva, je povinnosťou žalobcu k týmto relevantným skutkovým tvrdeniam uviesť aj dôkazy. Zápis v katastri nehnuteľností o vlastníctve predmetných nehnuteľností svedčí v prospech žalovaných, ktorí predložili počas konania zmluvy, na základe ktorých vlastnícke právo nadobudli. Pre posúdenie existencie ich vlastníctva teda nebolo potrebné podľa odvolacieho súdu zaoberať sa tým, či nehnuteľnosti skutočne aj držali. Bolo povinnosťou žalobcu, ktorý tvrdil, že nehnuteľnosti nadobudol vydržaním, aby preukázal všetky skutočnosti vedúce k záveru o nadobudnutí vlastníckeho práva vydržaním. Tvrdený skutkový omyl o tom, akú nehnuteľnosť právny predchodca žalobcu nadobudol, by nepostačoval na založenie

dobromyseľnosti. Správne preto podľa neho súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca nepreukázal dobromyseľnosť držby, pretože nemal k dispozícii žiadny právny titul, na základe ktorého by mohol byť objektívne presvedčený, že je vlastníkom parciel G. XXXX/C a XXXX/D.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca 11. novembra 2015 dovolanie, v ktorom uviedol, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu od 1. januára 2015 ide o ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát (§ 237 písm. g/ O.s.p., poznámka dovolacieho súdu od 1. januára 2015 ide o ustanovenie § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p.). Namietal tiež, že v konaní došlo k tzv. inej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.). Žalobca uviedol, že nové obsadenie senátu považuje za nesprávne nezohľadňujúce jeho právo na zákonného sudcu, keďže nebol daný dôvod, aby v novom konaní po zrušení nerozhodoval opätovne senát JUDr. Anny Kovalovej, resp. JUDr. Branislava Brezu, ktorému bola pridelená vec v čase jej nápadu na odvolací súd. Zastáva názor, že rozsudok je nepreskúmateľný. Nedal mu odpoveď na zásadnú otázku o existencii skutkového omylu, ktorý spočíval v zámene označenia parciel. Tvrdí, že ako žalobca požiadal o vydanie parcely mpč. XXXX, avšak vydané mu boli parcely mpč. XXXXc K. XXXXd ako parcela mpč. XXXX. Vlastnícke právo k vydanej parcele nikto nespochybňoval a následne počas reálneho užívania parciel žiaden z účastníkov o existencii skutkového omylu nevedel.

3. Žalovaní 1/ a 2/ navrhli dovolanie žalobcu odmietnuť.

4. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže dovolanie bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti posúdil podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov Civilného sporového poriadku o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a ods. 2 CSP), ako aj o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 CSP).

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) zistil, že dovolanie podala včas strana v spore (§ 427 ods. 1 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu treba zrušiť a vec tomuto súdu vrátiť na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

6. Dovoláním bolo možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Občiansky súdny poriadok upravoval prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a 238.

7. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platilo, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

8. V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale o potvrdzujúci rozsudok. Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Nejde ani o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolanie preto podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je.

9. V súlade s ustanovením § 242 ods. 1 O.s.p. ukladajúcim dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

10. Vady konania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ O.s.p. žalobca nenamietal a ich existenciu po preskúmaní veci nezistil ani dovolací súd.

11. Žalobca v dovolaní tvrdil, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a vo veci rozhodoval nesprávne obsadený súd (§ 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p.).

12. Vadu podľa § 237 písm. g/ O.s.p. (rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený), dovolací súd nepovažoval za dôvodnú. Túto odôvodňoval žalobca tým, že v prejednávanej veci rozhodoval nesprávne obsadený senát, čím došlo k porušeniu jeho práva na zákonného sudcu, pretože o prvom odvolaní rozhodoval senát 16 Co, ktorého predsedníčkou bola JUDr. Anna Kovaľová a členmi boli v zmysle rozvrhu práce JUDr. Branislav Breza a JUDr. Martin Fiľakovský. Druhé odvolanie napadlo do senátu 7 Co JUDr. Branislavovi Brezovi ako predsedovi senátu. O jeho odvolaní však rozhodoval senát v zložení Mgr. Miloš Kolek ako predseda senátu a členmi boli JUDr. Jana Burešová a JUDr. Mariana Muránska. Vec bola rozhodnutá 22. septembra 2015, pričom toho času boli podľa žalobcu podľa rozvrhu práce a toho času sú na Krajskom súde v Prešove ako sudcovia pôsobiaci pôvodní členovia senátu JUDr. Anna Kovaľová, JUDr. Branislav Breza a JUDr. Martin Fiľakovský. Nové obsadenie senátu považuje žalobca za nesprávne.

13. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že v konaní nerozhodoval súd nesprávne obsadený.

14. Nesprávne obsadeným súdom (§ 237 písm. g/ O.s.p.) je totiž súd, ktorý nie je obsadený v súlade s ustanoveniami upravujúcimi zloženie súdneho orgánu, ktorý má určitú vec prejednať a o nej rozhodnúť. Súd treba považovať za nesprávne obsadený aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. novembra 2008 sp. zn. II. ÚS 136/08).

15. Zákonným sudcom (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) je sudca určený v súlade s rozvrhom práce vecne a miestne príslušného súdu. Postavenie zákonného sudcu ako osoby, ktorá má vo veci rozhodnúť je späté so sústavou súdov, ktorú upravuje zákon č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 757/2004 Z.z.). So sústavou súdov priamo súvisí príslušnosť súdov na rozhodovanie o veci upravené Občianskym súdnym poriadkom. Nevyhnutným predpokladom toho, aby účastník konania nebol odňatý svojmu zákonnému sudcovi je aj rozhodovanie o veci súdom, ktorý je podľa zákona na rozhodovanie o nej vecne, miestne a funkčne príslušný.

16. Príslušnosť súdu stanovuje zákon, ktorý nepriamo aj určuje osobu zákonného sudcu. Zákonným sudcom je v prípade samosudcu ten sudca, ktorý je právnymi predpismi (vrátane predpisov vnútornej povahy, ako rozvrhom práce v zmysle § 50 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z.) určený tú, ktorú vec prejednať a rozhodnúť, ak má niektorú vec prejednať a rozhodnúť senát príslušného súdu, sú zákonnými sudcami všetci členovia tohto senátu, ktorý je rozvrhom práce určený túto vec prejednať a rozhodnúť (viď § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z.z.)

17. Vzhľadom na vyššie uvedené závery pokiaľ ide o dovolateľom namietanú vadu konania podľa § 237 písm. g/ O.s.p. dovolací súd dospel k záveru, že konanie nie je postihnuté touto vadou (§ 237 písm. g/ O.s.p.). V konaní na odvolacom súde rozhodoval senát príslušného Krajského súdu v Prešove, ktorý je nadriadeným odvolacím súdom Okresného súdu Prešov.

18. Vzhľadom na skutočnosť, že predsedníčka senátu 16 Co JUDr. Anna Kovaľová bola od 1. marca 2014 na stáži na Najvyššom súde SR, bola vec 7 Co 236/2014 (pôvodne vedená pod sp.zn. 16 Co 97/2012, kde rozhodovala JUDr. Anna Kovaľová - zrušený rozsudok vo výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol a v nadväzujúcom výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie) prerozdelená postupom podľa bodu b., 2.4 Pravidiel prerozdelenia vecí Rozvrhu práce Krajského súdu v Prešove na rok 2014 do senátu 7 Co - JUDr. Branislav Breza.

19. V zmysle dodatku č. 4 k Rozvrhu práce na rok 2015 sa v súvislosti s úspešným výberovým konaním a vymenovaním Mgr. Miloša Koleka do funkcie predsedu senátu občianskoprávneho kolégia zmenila a doplnila časť E/ Rozvrhu práce Krajského súdu v Prešove na rok 2015 na občianskoprávnom úseku tak, že sa vytvorilo súdne oddelenie 23 Co, kde predsedom senátu sa stal Mgr. Miloš Kolek, členmi JUDr. Martin Fiľakovský a JUDr. Branislav Breza.

20. V zmysle opatrenia predsedníčky Krajského súdu v Prešove z 1. mája 2015 boli veci pridelené JUDr. Milošovi Kolekovi a prejednané v senáte 7 Co a 8 Co, vedené na Krajskom súde v Prešove pod sp.zn.: 8 Co 242/2014, 8 Co 263/2014, 8 Co 165/2014, 8 Co 323/2014, 8 Co 355/2014, 8 Co 242/2014, 7 Co 236/2014 a 7 Co 29/2015, na základe Pravidiel prerozdelenia vecí a zastupovania, písm. b/ Rozvrhu práce Krajského súdu v Prešove na rok 2015, určené na prejednanie a rozhodnutie v senáte v zložení predseda senátu JUDr. Miloš Kolek, členovia senátu JUDr. Mariana Muránska a JUDr. Daniela Babinová.

21. Z dôvodu, že sudkyňa JUDr. Daniela Babinová požiadala o vylúčenie z prejednávania a rozhodovania v predmetnej právnej veci, nakoľko jej manžel, advokát zastupuje stranu v konaní a existujú tak dôvody prerozdelenia veci v zmysle aktuálneho Rozvrhu práce na rok 2015, dodatok č. 7 RP na rok 2015 bod 2.4 v spojitosti s bodom 3.2 RP na rok 2015 a tabuľkovej časti RP pre senát 2 Co - písm. B tabuľky, určil predseda senátu zloženie senátu: predseda senátu Mgr. Miloš Kolek, členovia senátu: JUDr. Mariana Muránska, JUDr. Jana Burešová.

22. Judikatúra najvyššieho súdu sa do 30. júna 2016 ustálila v názore, že odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv (viď napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaní na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.), tiež právo na doručenie odvolania, právo na možnosť vyjadriť sa k podanému odvolaniu, právo na doručenie vyjadrenia k odvolaniu a pod.]

23. Pokiaľ žalobca namieta, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto nesprávnosti v niektorom súdnom konaní dôjde, nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p.

24. Neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení môže prípadne viesť k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.); vadu takej povahy ale možno úspešne uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní (o tento prípad ale v danej veci nejde). Sama tzv. iná vada prípustnosť dovolania nezakladá.

25. Súd nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie strán. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

26. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011). Ak súd v procese dokazovania nevykoná dokazovanie určitým dôkazným prostriedkom takým spôsobom, ktorý predpisuje zákon, dochádza k tzv. inej (v § 237 ods. 1 O.s.p. neuvedenej) vade. Takáto vada je síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), prípustnosť dovolania ale nezakladá (porovnaj napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 266/2009).

27. Žalobca tvrdí, že napadnutý rozsudok je nedostatočne odôvodnený a nepreskúmateľný. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) ale zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá znátočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality odôvodnenia) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila (len) tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Vada tejto povahy nebola považovaná za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania. S týmto názorom sa stotožnil aj ústavný súd (I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

28. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

29. V zmysle citovaného stanoviska bola vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná žalobcom považovaná za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá však v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu prípustnosť dovolania nezakladala (pozri napr. sp. zn. 3 M Cdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 M Cdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011). Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné

nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci bol dôvod pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

30. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia.

31. Odvolací súd rozhodol na základe ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p., na základe ktorého potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu, že sa stotožnil s jeho záverom o nepreukázaní dobromyseľnosti držby žalobcom, pretože nemal k dispozícii žiadny právny titul, na základe ktorého by mohol byť objektívne presvedčený, že je vlastníkom parciel MPČ XXXX/C K. XXXX/D. Odvolací súd zdôvodnil, na základe akého dôvodu považoval rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, pričom odvolací súd sa náležitým spôsobom zaoberal aj odvolacou argumentáciou žalobcu o tvrdenom skutkovom omyle o tom, akú nehnuteľnosť právny predchodca žalobcu nadobudol. Odvolací súd k tejto námietke uviedol, že tento tvrdený skutkový omyl by nepostačoval na založenie dobromyseľnosti, pretože bolo povinnosťou žalobcu, ktorý tvrdil, že nehnuteľnosti nadobudol vydržaním, aby preukázal všetky skutočnosti vedúce k záveru o nadobudnutí vlastníckeho práva vydržaním. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu zodpovedá ustanoveniu § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. Ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke. V prejednávanej veci sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie.

32. Žalobca v dovolaní uplatňuje aj dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. (odvolaciemu súdu vyčíta, že konanie pred ním trpí inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie veci a jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). K týmto argumentom v dovolaní dovolací súd odkazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej k dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. by bolo možné prihliadať len v prípade procesne prípustného dovolania, čo však nie je tento prípad (viď napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 102/2012, 7 Cdo 116/2013, a iné). Z uvedeného plynie, že na žalobcom uplatnené dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. (i keby boli prípadne opodstatnené) dovolací súd nemôže v tomto konaní prihliadať.

33. Preskúmaním veci bolo zistené, že žalovaní 1/ a 2/ reagovali na odvolanie žalobcu podaním z 24. septembra 2014 (č. 1. 524 spisu), ktoré podanie nebolo doručené žalobcovi na vyjadrenie. K tomuto zisteniu dovolací súd poznamenáva, že Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci F. proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti

vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia. V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

34. Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že vyjadrenie žalovaných 1/ a 2/ k odvolaniu žalobcu bolo formulované ako právna a skutková argumentácia a žalobcovi mala byť preto daná možnosť oboznámiť sa s týmto podaním. Zo spisu vyplýva, že v danom prípade žalobcovi táto možnosť nebola vytvorená. Keďže porušenie práva na spravodlivé konanie vyššie uvedeným spôsobom nerešpektujúcim princíp rovnosti zbraní bolo dôsledkom nesprávneho postupu súdov v odvolacom konaní, bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. V dovolaní sa teda opodstatnene namieta (hoci z iného dôvodu), že konanie pred odvolacím súdom trpí vadou uvedenou citovanom zákonom ustanovení.

35. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je nielen procesne prípustné, ale aj opodstatnené a ďalej sa s vecnou stránkou dovolania nezaoberal. So zreteľom na to dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP).

36. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3 CSP).

37. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.